

1. Královská 17, 10-16      Židům 9, 24-28      Marek 12, 38-44

Příběh, který jsme dnes slyšeli v prvním čtení, se odehrává v Severním Izraeli v době vlády krále Achaba (875-853 př. Kr.). Král Achab byl dobrý obchodník a politik, statečný vojevůdce a výborný stavitel. Dokázal udržet nadvládu Izraele nad Moábem a Amonem a díky výběru vazalských daní nashromáždil do královské pokladnice velké bohatství. Zvětšil město Samaří a vybudoval kolem něho mohutné opevnění. Tím mu zajistil titul hlavního města Severního Izraele až do jeho zániku v roce 722 př. Kr. Z hlediska sakrálního a z hlediska věrnosti Hospodinu však naprosto selhal. Nahradil kult Hospodina kultem boha Baala. Podlehl vlivu své ženy, která v tomto náboženství vyrůstala a byla jeho přesvědčivou misionářkou. Achab vystavěl chrám pro Baala a na hoře Karmel svatyni pohanské bohyni Ištar.

Izrael v době vlády krále Achaba pak snadno přejímal víru Kenaanců. Lidé věřili, že nad přírodou vládne Baal, který je dárce deště, růstu, úrody. Hospodin má ve správě a ochraně jen lid Izraele.

Hlavním prorokem té doby byl Eliáš – (mým Bohem je Hospodin). Nikdy Hospodina neopustil a vždy stál pohotově připraven ke službě jedinému Bohu. Proti Baalovi přímo zaútočil, když ve jménu Hospodinově vyhlásil, že nebude rosa ani déšť. Eliáš tak upřel Baalovi dispoziční právo nad deštěm. Král Achab chápal Eliášovu věštbu jako kletbu, kterou magicky přivolal sucho. Snažil se ho dostihnout a donutit, aby kletbu odvolal, nebo chtěl Eliáše usmrtit a tím kletbu zlomit.

Hospodin se však o Eliáše stará. Nejprve ho ukrývá u potoka Kerítu. Když sucho dojde až tam, posílá Eliáše do Sarepty u Sidónu.

Sarepta – pohanská oblast pod vlivem Féničanů a jejich náboženství. Slovo je odvozeno od slovesa barvit. Celé fénické území se vyznačovalo schopností tamních obyvatel vyrábět barvy nachových a purpurových odstínů. Sarepta je totožná s dnešním Sarafendem, který leží asi 15 km jižně od Sidónu. Dnes se tam ukazují zbytky Eliášova kostela.

Hospodin sice vyslal Eliáše na nepřátelské území, ale bylo to místo, kam už nesahala Achabova moc. Možná tam byl Eliáš poslán i z misijních důvodů.

Nemůže momentálně působit v Samaří, ale moc Hospodinovu prokáže rozmnožením potravin právě v kulticky odlišném prostředí.

Elijáš nejprve žádá o vodu. To je na Východě zcela běžná záležitost, protože pocestný nemá okov, kterým by nabral vodu z hluboké studny. Elijáš chce také poznat, zda žena projeví solidární cítění s bližním, i když je to cizinec. Je sucho, vody je málo, ale nějaká ještě je. A tak vodu mu žena dá. S jídlem je to horší. Žena je v hraniční situaci. Má poslední zbytek mouky. Nemůže si dovolit pečovat v jídle ještě o dalšího muže. Je si jistá, že čas její i jejího potomka se podle vůle Baala naplnil. Elijáš ji zastihl na hranici života a smrti, vlastně na poslední chvíli. A najednou žena slyší: „Neboj se.“ Lidé znalí Písma vědí, že po takových slovech přijde do jejich života Boží zásah. Pohanská vdova to ještě neví. Prorok musí svůj požadavek rozvinout a vysvětlit. Žena mu uvěřila, dala poslední, co měla. Projevila velkou obětavost a zároveň vyznala svoji víru skutkem. Byla zachráněna.

Chudá vdova z dnešního evangelia také projevila obrovskou obětavost a víru, když dala do chrámové pokladnice všechno, co měla. Z racionálního hlediska to bylo nerozumné. Rozumný člověk přece myslí „na zadní kolečka“, nevydá se z posledního. Kdybychom se té vdovy zeptali, proč to udělala, proč si nenechala žádnou rezervu, myslím, že by vůbec nepochopila, na co se jí ptáme. Za všechno, čeho se jí v životě dostalo, byla Bohu vděčná. Bylo pro ni naprosto samozřejmé odevzdat Bohu vše a plně se na něho spolehnout. Právě proto na ni Ježíš upozorňuje své učedníky. Takoví drobní, nenápadní lidé, kteří Bohu naprosto důvěřují, a dávají mu sebe samotné k dispozici, jsou solí země a přinášejí užitek do církve i světa. Amen.

/Slovo na neděli 7. 11. 2021 Dana Kalivodová/